

Nr 304.

Godkänd av första kammaren den 5 juni 1934.

Godkänd av andra kammaren den 5 juni 1934.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa utav Kungl. Maj:t dels i statsverkspropositionen under utgifter för kapitalökning, dels ock i propositionerna nr 47, 107 och 156 gjorda framställningar angående anslag till byggnadsarbeten, avseende ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(Statsutskottets utlåtande nr 124.)

Till Konungen.

1:o **Uppförande av en byggnad för ett landsarkiv i Härnösand.**

I den till riksdagen den 3 januari 1934 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1934/1935 har Kungl. Maj:t under utgifter för kapitalökning (bil. 6, punkt 2, sid. 3—4 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag) föreslagit riksdagen att av det till uppförande av en byggnad för ett landsarkiv i Härnösand av 1930 års riksdag beviljade anslaget å 330,000 kronor för budgetåret 1934/1935 såsom reservationsanslag anvisa återstoden, 100,000 kronor.

Riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts förslag om anvisande för nästkommande budgetår för här ifrågavarande ändamål av ett anslag å 100,000 kronor och får alltså anmäla, att riksdagen av det till uppförande av en byggnad för ett landsarkiv i Härnösand av 1930 års riksdag beviljade anslaget å 330,000 kronor för budgetåret 1934/1935 såsom reservationsanslag anvisat återstoden, 100,000 kronor.

Beträffande sättet för täckande av det nu utav riksdagen anvisade anslaget anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut.

2:o **Nybyggnad för statens historiska museum m. m.** Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkt 3, sid. 4—6 i statsrådsproto-

kollet) föreslagit riksdagen att av det av 1931 års riksdag till om- och nybyggnadsarbeten för statens historiska museum, vitterhetsakademien och andra under nämnda akademi ställda statssamlingar beviljade beloppet av 3,850,000 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 530,000 kronor.

Riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts förslag om anvisande för här ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår av ett anslag av 530,000 kronor och får alltså anmäla, att riksdagen av det av 1931 års riksdag till om- och nybyggnadsarbeten för statens historiska museum, vitterhetsakademien och andra under nämnda akademi ställda statssamlingar beviljade beloppet av 3,850,000 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisat ett reservationsanslag av 530,000 kronor.

Beträffande sättet för täckande av det nu utav riksdagen anvisade anslaget anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut.

3:o) Uppförande och inredning av byggnad för kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala. Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkt 5) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till uppförande och inredning av byggnad för obstetrisk-gynekologiska kliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala för budgetåret 1934/1935 beräkna ett reservationsanslag av 316,425 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 23 februari 1934 dagtecknad proposition (nr 156) under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att till uppförande och inredning av nybyggnad för kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala för budgetåret 1934/1935 bland utgifter för kapitalökning under rubriken: »Fonden för förlag till statsverket» anvisa ett reservationsanslag av 316,375 kronor.

Riksdagen har funnit den i ärendet förebragta utredningen giva vid handen, att behovet av den föreslagna nybyggnaden för kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala är i hög grad trängande. De uttalanden, som gjorts av riksdagens år 1933 församlade revisorer, visa med styrka på behovet av en snar förbättring av de rådande förhållandena, och riksdagens vederbörande utskott har vid besök å platsen fått ytterligare bekräftelse härpå. Riksdagen bifaller alltså förslaget om en nybyggnad.

Vederbörande myndigheter ävensom departementschefen hava för byggnadsföretaget förordat ett med alternativ 3 betecknat förslag med kvinnokliniken placerad såsom en fristående byggnad på den framför den nuvarande bröstkliniken belägna gårdsplanen. Vid sitt förordande av detta förslag har medicinska fakulteten förutsatt, att den nuvarande bröstkliniken icke efter kvinnoklinikens uppförande kommer att användas såsom tuberkulossjukhus, en förutsättning, som skulle uppfyllas, därest ett centralsana-

torium komme till stånd enligt därom av Kungl. Maj:t framlagt förslag. Sistberörda förslag har numera bifallits. Förutsättningen för utförande av byggnadsföretaget i enlighet med det föreslagna alternativet föreligger alltså, i vad på statsverket ankommer, och riksdagen medger i anslutning härtill, att berörda alternativ lägges till grund för arbetets utförande.

Kostnaderna för byggnadsföretaget hava beräknats till 632,750 kronor, varav Uppsala läns landsting anslagit hälften eller 316,375 kronor. Det av statsmedel erforderliga beloppet, alltså likaledes 316,375 kronor, finner sig riksdagen böra anvisa.

Landstingets anslag har beslutats skola, på samma sätt som tidigare vid liknande tillfällen ägt rum, utgå i form av räntefritt lån till universitetet. Med anledning av vad kanslern för rikets universitet i sitt i statsrådsprotokollet återgivna utlåtande den 8 december 1933 anfört rörande det hittills använda sättet i fråga om finansieringen av landstingets andel i nybyggnader för akademiska sjukhusets räkning vill riksdagen — som i likhet med departementschefen icke har något att erinra mot att berörda form för anslags utgående nu kommer till användning — framhålla vikten av att denna fråga upptages till övervägande av vederbörande myndigheter.

I anslutning till vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till uppförande och inredning av nybyggnad för kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala för budgetåret 1934/1935 anvisat ett reservationsanslag av 316,375 kronor.

Beträffande sättet för täckande av det nu utav riksdagen anvisade anslaget anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut.

4:o) Uppförande av en växthusbyggnad för den botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala. Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkt 6, sid. 10—14 i statsrådsprotokollet) föreslagit riksdagen att till uppförande av en växthusbyggnad för den botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala i huvudsaklig överensstämmelse med ett i ärendet företett, såsom alternativ II betecknat förslag för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 192,625 kronor.

Såsom i statsrådsprotokollet framhållits, har sedan åtskilliga år ett starkt behov gjort sig gällande av ett nytt växthus för den botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala. Härtill har bidragit, att det nu befintliga s. k. lilla växthuset blivit så bristfälligt, att det årligen kräver betydande reparationer. Riksdagens vederbörande utskott har vid besök å platsen kunnat konstatera dessa bristfälligheter, vilka äro högst avsevärda, ävensom det trängande behovet av en nybyggnad. Det kan icke enligt riksdagens förmenande vara förenligt med klok sparsamhet att under ännu några år bibehålla den gamla växthusbyggnaden, vars nödtorftiga underhåll kräver betydande summor men vars ersättande med en ny dock icke kan undvikas. Med hänsyn härtill ävensom till vad i övrigt i ärendet anförts finner sig

riksdagen böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag om uppförande under nästkommande budgetår av en ny växthusbyggnad.

I ärendet företedda ritningar och kostnadsberäkningar, de senare slutande på ett belopp av 192,625 kronor, hava icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen vill emellertid i likhet med departementschefen understryka, att vid byggnadens utförande svenskt material i största möjliga utsträckning bör komma till användning. Enligt vad riksdagens statsutskott inhämtat lärer detta också vara möjligt i större utsträckning än vad tidigare beräknats utan att kostnadssumman på grund härav behöver överskridas.

I anslutning till vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till uppförande av en växthusbyggnad för den botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala i huvudsaklig överensstämmelse med ett i ärendet företett, såsom alternativ II betecknat förslag för budgetåret 1934/1935 anvisat ett reservationsanslag av 192,625 kronor.

Beträffande sättet för täckande av det nu utav riksdagen anvisade anslaget anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut.

5:o) Om- och tillbyggnadsarbeten vid universitetsbiblioteket i Uppsala. Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkt 7, sid. 14—15 i statsrådsprotokollet) föreslagit riksdagen att av det av 1933 års riksdag till om- och tillbyggnadsarbeten vid universitetsbiblioteket i Uppsala beviljade beloppet av 450,000 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisa såsom reservationsanslag återstoden, 300,000 kronor.

Riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts förslag, att återstoden av det för här ifrågavarande byggnadsföretag erforderliga beloppet, 300,000 kronor, anvisas för nästkommande budgetår, och får alltså anmäla, att riksdagen av det av 1933 års riksdag till om- och tillbyggnadsarbeten vid universitetsbiblioteket i Uppsala beviljade beloppet av 450,000 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisat såsom reservationsanslag återstoden, 300,000 kronor.

Beträffande sättet för täckande av det nu utav riksdagen anvisade anslaget anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut.

6:o) Uppförande av en byggnad m. m. för den kemiska institutionen vid universitetet i Lund. Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkt 8, sid. 15—16 i statsrådsprotokollet) föreslagit riksdagen att av det till uppförande av en byggnad m. m. för kemiska institutionen vid universitetet i Lund av 1933 års riksdag beviljade anslaget å 1,890,000 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat från byggnadsstyrelsen, beräknas arbetena på här ifrågavarande institutionsbyggnad kunna igångsättas först omkring den 1 oktober 1934, enär det visat sig nödvändigt att revidera ritningarna. Med utgångspunkt härifrån har

byggnadsstyrelsen beräknat, att för budgetåret 1934/1935 ett sammanlagt belopp av 700,000 kronor skulle bliva erforderligt för byggnadsarbetenas ändamålsenliga och planmässiga bedrivande. Med hänsyn till osäkerheten i fråga om den tidpunkt, då här förevarande byggnadsarbeten verkligen kunna komma att igångsättas, och då i varje fall ett belopp av 600,000 kronor kommer att stå till förfogande för arbetenas igångsättande och bedrivande under en byggnadstid av högst nio månader, håller emellertid riksdagen före, att någon ytterligare medelsanvisning för här ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår icke är av behovet oavvisligen påkallad.

I anslutning härtill får riksdagen anmäla, att Kungl. Maj:ts här förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

7:o) **Om- och tillbyggnadsarbeten vid universitetsbiblioteket i Lund.**

Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkt 9, sid. 17—18 i statsrådsprotokollet) föreslagit riksdagen att av det av 1933 års riksdag till om- och tillbyggnadsarbeten vid universitetsbiblioteket i Lund beviljade beloppet av 400,000 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisa såsom reservationsanslag återstoden, 200,000 kronor.

Mot Kungl. Maj:ts förslag, att återstoden av det för här ifrågavarande byggnadsföretag erforderliga beloppet, 200,000 kronor, skulle anvisas för nästkommande budgetår, har riksdagen intet att erinra. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen av det av 1933 års riksdag till om- och tillbyggnadsarbeten vid universitetsbiblioteket i Lund beviljade beloppet av 400,000 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisat såsom reservationsanslag återstoden, 200,000 kronor.

Beträffande sättet för täckande av det nu utav riksdagen anvisade anslaget anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut.

8:o) **Uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset m. m.**

Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning bil. 6, punkt 10, sid. 18—23 i statsrådsprotokollet) föreslagit riksdagen att av det till uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset i Stockholm m. m. av 1931 års riksdag beviljade beloppet av 11,626,984 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 1,413,000 kronor.

I en till riksdagens vederbörande utskott ingiven, den 21 april 1934 dagtecknad skrivelse har karolinska sjukhusets byggnadskommitté inkommit med förnyad framställning angående medelsbehovet för sjukhusets uppförande under budgetåret 1934/1935.

Berörda framställning är av följande lydelse:

I statsverkspropositionen till 1934 års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det till uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset i Stockholm m. m. av 1931 års riksdag beviljade beloppet av 11,626,984

kronor för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 1,413,000 kronor.

Detta belopp är lägre än det belopp, karolinska sjukhusets byggnadskommitté i skrivelse den 21 oktober 1933 föreslagit skulle av riksdagen äskas för nämnda budgetår. Den av kommittén uppgjorda kostnadsberäkningen grundade sig på den förutsättningen, att arbetena med sjukhusets uppförande, som till följd av då pågående arbetskonflikt inom byggnadsfacket legat nere, ånyo kunde taga sin början omkring årsskiftet 1933/1934. Skulle så icke bliva fallet och i följd därav medelsbehovet för nästkommande budgetår undergå en mera avsevärd förändring, ämnade kommittén inkomma med ny anslagsberäkning.

I anslutning till detta uttalande och då byggnadsarbetena för sjukhuset numera återupptagits har kommittén ansett sig böra verkställa ny beräkning av kostnaderna under budgetåret 1934/1935 för sjukhusets uppförande.

Härvid vill kommittén framhålla, att å ena sidan genom det nya kollektivavtalet i byggnadsbranschen arbetskostnaderna nedgått, att å andra sidan prisstegringar å vissa materialier såsom trä och järn ägt rum, men att dessa båda faktorer i huvudsak motväga varandra. Huruvida de reducerade arbetskostnaderna komma att medverka till att byggnadskostnaderna för sjukhusföretaget i dess helhet nedbringas låter sig för närvarande icke bedömas.

Kommittén har under nu förhandenvarande förhållanden funnit sig kunna beräkna kostnaderna för sin verksamhet under tiden 1 juli 1933—30 juni 1935 till följande belopp:

för administration	kronor	75,000
» arkitekt, experter och kontroll	»	400,000
» centralbyggnaden: byggnadskostnad	»	2,380,000
» sysslomanskontoret: byggnadskostnad	»	210,000
» Konung Gustaf V:s jubileumsklinik: byggnadskostnad	»	750,000
» ekonomikomplexet: byggnadskostnad	»	430,000
» entrékomplexet: byggnadskostnad	»	—
» kulvertar		
därav belöpande på sjukhuset	25,000	
därav belöpande på Konung Gustaf V:s jubileumsklinik	30,000	» 55,000
» vägarbeten och terrasseringar huvudsakligen inom tomten		» 50,000
» vatten-, avlopps-, gas- och elektriska ledningar inom tomten och byggnader		» 1,000,000
	Summa kronor	5,350,000

Enligt de grunder, efter vilka Konung Gustaf V:s jubileumsfond skall bidra till uppförande av Konung Gustaf V:s jubileumsklinik, torde hälften av den i sammanställningen upptagna kostnaden 750,000 kronor för jubileumskliniken eller 375,000 kronor samt halva kostnaden 30,000 kronor för på jubileumskliniken belöpande kulvertar eller 15,000 kronor, sålunda tillhopa 390,000 kronor, böra bestridas av jubileumsfonden. Under iakttagande härav skulle återstoden 4,960,000 kronor av det totala kostnadsbeloppet fördelas mellan övriga intressenter i sjukhuset, nämligen staten, Stockholms stad och Stockholms läns landsting.

I skrivelse den 12 november 1932 har kommittén angivit vissa grunder för fördelning mellan parterna av under byggnadstiden erforderliga medel. Enligt dessa grunder skulle staden erlägga 29,70 procent, landstinget 9,79 procent samt staten 60,51 procent.

Med iakttagande härav har för budgetåret 1933/1934 anvisats av staden 546,000 kronor, av landstinget 180,000 kronor och av staten 1,114,000 kronor eller tillhoppa 1,840,000 kronor.

För budgetåret 1934/1935 skulle parterna behöva anvisa (4,960,000—1,840,000) 3,120,000 kronor.

Fördelas nu nämnda för budgetåret 1934/1935 erforderliga belopp å 3,120,000 kronor efter ovan angivna grunder, skall staden bidra med 927,000 kronor, landstinget med 305,000 kronor och staten med 1,888,000 kronor.

Emellertid är att märka, att från det belopp, som belöper å staten, bör dragas den till 479,062 kronor 42 öre uppgående medelsreservationen per den 30 juni 1933 av de av riksdagen till sjukhusanläggningen anvisade medlen. Från statens sida skulle sålunda behöva anvisas i runt tal 1,409,000 kronor.

Av det för budgetåret 1934/1935 beräknade medelsbehovet 3,120,000 kronor belöper sålunda

på Stockholms stad	kronor	927,000: —
» Stockholms läns landsting	»	305,000: —
» staten	»	1,409,000: —,
	kronor	2,641,000: —,

varjämte finnes tillgänglig reservationen per den 30 juni

1933 av anvisade statsmedel	»	479,062: 42,
---------------------------------------	---	--------------

summa kronor 3,120,062: 42,

eller i runt tal 3,120,000: —.

Det belopp, som i överensstämmelse härmed skulle behöva att av riksdagen anvisas, understiger med 4,000 kronor det av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen äskade.

Under åberopande av vad sålunda anförts får kommittén vördsamt hemställa, att statsutskottet ville föreslå riksdagen att av det till uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset i Stockholm m. m. av 1931 års riksdag beviljade beloppet av 11,626,984 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 1,409,000 kronor.

Riksdagen finner skäligt, att medel för fortsättande av här förevarande byggnadsföretag anvisas för nästkommande budgetår. Mot det av karolinska sjukhusets byggnadskommitté i dess skrivelse den 21 april 1934 härför såsom erforderligt beräknade beloppet, 1,409,000 kronor eller 4,000 kronor mindre än det belopp, som vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande kunde beräknas, har riksdagen icke funnit något att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, av det till uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset i Stockholm m. m. av 1931 års riksdag beviljade beloppet av 11,626,984 kronor för budgetåret 1934/1935 anvisat ett reservationsanslag av 1,409,000 kronor.

Beträffande sättet för täckande av det nu utav riksdagen anvisade anslaget anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut.

9:o) **Nybyggnad för kansli lokaler m. m. för tekniska högskolan.**
Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning bil. 6, punkt 11 sid. 24 i stats-

rådsprotokollet) föreslagit riksdagen att till uppförande i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen under förevarande punkt omförmälda, av professorn E. Lallerstedt avgivna förslag samt för inredning av ett laboratorium för svetsningsteknik vid tekniska högskolan för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 26,100 kronor.

Kungl. Maj:t har vidare (utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkt 12, sid. 24—28 i statsrådsprotokollet) föreslagit riksdagen att till uppförande och inredning i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsförslag av byggnad, inrymmande lokaler för tekniska högskolans kansli samt dess laboratorium för byggnadsstatik m. m., å högskolans område vid Valhallavägen i Stockholm för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 478,500 kronor.

Av skäl, för vilka i det följande kommer att närmare redogöras, har riksdagen upptagit här förevarande båda framställningar till behandling i ett sammanhang.

Av den i ärendet förebragta utredningen har riksdagen funnit behovet av den ifrågasatta nybyggnaden för tekniska högskolans kansli m. m. vara fullt bestyrkt. Redan de olägenheter, som måste vara förknippade med kanslilokalernas förläggning till de gamla lokalerna vid Drottninggatan, dit endast en mindre del av professorer och studerande hava sitt arbete förlagt, tala för att en förändring av kansliets förläggning kommer till stånd. Avgörande för riksdagens ställningstagande har emellertid varit det oavvisliga kravet på utökade och förbättrade lokaler för högskolans fackavdelning för lantmäteri. När riksdagen år 1932 efter upprepade utredningar beslöt, att lantmäteriundervisningen skulle förläggas till tekniska högskolan, skedde ingen motsvarande utvidgning av de till högskolans förfogande stående lokalerna. Riksdagen kan icke finna annat än att det nu framlagda förslaget om nybyggnad i första hand måste betraktas som en konsekvens av berörda riksdagsbeslut. I jämförelse med kostnaderna för en nybyggnad för en fristående lantmäterihögskola — något som i annat fall torde hava varit ofrånkomligt — kunna de nu beräknade byggnadskostnaderna icke betraktas som höga. Vidare får ej förbises, att genom det nu framlagda förslaget lösning vinnas på åtskilliga andra för tekniska högskolan aktuella byggnadsfrågor.

Den nyinrättade fackavdelningen för lantmäteri kommer att från och med läsåret 1935/1936 vara fullt utbildad, omfattande fyra årsklasser. De nya lokalerna böra alltså kunna tagas i bruk från och med ingången av höstterminen 1935, och med hänsyn härtill finner riksdagen ett vidare uppskov med här förevarande byggnadsföretag icke vara försvarligt. Riksdagen finner sig alltså böra anvisa medel för ändamålet för nästkommande budgetår. Till frågan om det erforderliga beloppet återkommer riksdagen i det följande.

Jämväl behovet av ett laboratorium i svetsningsteknik vid tekniska hög-

skolan har riksdagen funnit trängande. Med hänsyn till den allmänt kända betydelse, som svetsningstekniken numera erhållit såsom ett nödvändigt hjälpmedel för industrien i dess helhet, finner riksdagen i likhet med departementschefen av vikt, att de blivande ingenjörerna bibringas en grundläggande utbildning i detta ämne. Riksdagen har också tidigare i år bifallit Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel för att möjliggöra inrättandet av en specialläraryrkebefattning i svetsningsteknik vid tekniska högskolan. Då de nuvarande lokalerna vid högskolan, såsom departementschefen framhållit, icke synas lämna möjlighet för ett tillfredsställande ordnande av undervisnings- och forskningsarbetet i detta ämne, finner riksdagen, att åtgärder böra vidtagas för beredande av erforderliga lokaler härför.

Under ärendets handläggning inom riksdagens vederbörande utskott har upplysts, att frågan om lokaler för laboratoriet i svetsningsteknik skulle kunna vinna en ändamålsenlig lösning genom laboratoriets förläggning inom det byggnadsstatiska laboratoriet i den ifrågasatta byggnaden för kansli m. m. Kostnaderna för inredning och utrustning hava då beräknats kunna begränsas från tidigare angivna 26,100 kronor till 16,100 kronor. Det sålunda framlagda förslaget har synts riksdagen innebära en lämplig lösning på här föreliggande byggnadsfråga, och riksdagen vill därför uttala sin anslutning därtill.

Kostnaderna för byggnaden för kansli m. m. hava beräknats till 478,500 kronor. Detta belopp har icke givit riksdagen anledning till erinran. Med anledning av vad riksdagen nyss anfört torde det emellertid böra ökas med det för laboratorium för svetsningsteknik erforderliga beloppet, 16,100 kronor, till 494,600 kronor, vilket belopp nu torde böra beviljas såsom ett anslag. Då byggnaden icke skall tagas i anspråk förrän från och med ingången av höstterminen 1935, synes det emellertid icke vara erforderligt, att hela detta belopp anvisas redan för nästkommande budgetår. Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, lärer utan olägenhet kunna anstå med anvisandet av ett belopp av 100,000 kronor till budgetåret 1935/1936. I anslutning härtill skulle för budgetåret 1934/1935 ett belopp av 394,600 kronor behöva anvisas.

Mot de för byggnaden för kansli m. m. framlagda ritningarna har riksdagen icke funnit något att erinra. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter vederbörlig utredning besluta om de ändringar härutinnan, som bliva erforderliga på grund av svetsningslaboratoriets förläggande till denna byggnad.

I anslutning till vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, till uppförande och inredning i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsförslag, dock med de ändringar härutinnan, som bliva erforderliga med anledning av vad riksdagen i det föregående anfört, å tek-

niska högskolans område vid Valhallavägen i Stockholm av byggnad, inrymmande lokaler för tekniska högskolans kansli samt dess laboratorier för byggnadsstatik och svetsningsteknik m. m., beviljat ett belopp av 494,600 kronor samt därav för budgetåret 1934/1935 såsom reservationsanslag anvisat 394,600 kronor.

Beträffande sättet för täckande av det nu utav riksdagen anvisade anslaget anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut.

10:o) **Uppförande av byggnad för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska institut.** Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkt 13), föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde vara riksdagen förelagd, till uppförande och inredning av byggnad för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska institut för budgetåret 1934/1935 beräkna ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 9 februari 1934 dagtecknad proposition (nr 107) under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att, under av departementschefen i statsrådsprotokollet angiven förutsättning beträffande ändring i avtalet med Göteborgs stad rörande upplåtelse av tomt för Chalmers tekniska institut, till uppförande å nyssnämnda tomt av byggnad för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad vid nämnda institut i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande av professor S. Hultin justerade ritningar för budgetåret 1934/1935 bland utgifter för kapitalökning under rubriken: »Fonden för förslag till statsverket» anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

Såsom i statsrådsprotokollet erinrats, begärdes av 1929 års riksdag utredning angående frågan om Chalmers tekniska instituts omorganisation till en teknisk högskola samt angående den nuvarande tekniska högskolans och nämnda instituts inbördes ställning, vilken utredning ännu icke slutförts.

Vid sin prövning av Kungl. Maj:ts här förevarande förslag har riksdagen funnit sig böra ansluta sig till den av 1929 års riksdag intagna ståndpunkten, att det icke torde vara lämpligt att, innan resultatet av berörda utredning föreligger, igångsätta förberedande åtgärder för institutets fortsatta utbyggande.

Under erinran att riksdagen tidigare (skrivelse nr 8, punkt 84) framhållit önskvärdheten av att sagda utredning så bedrives, att de av den samma berörda frågorna utan alltför stor tidsutdräkt må kunna vinna sin lösning, finner sig riksdagen böra avslå Kungl. Maj:ts här förevarande förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Kungl. Maj:ts här förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

11:o) **Nedläggande av förskolan för blindas i Växjö m. m.** Kungl. Maj:t har (utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkt 14) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde vara riksdagen förelagd, till ombyggnad och inredning av förskolan för blindas å Tomtebodas samt till omändring och inredning av de av förskolan för blindas i Växjö för närvarande disponerade lokalerna till hantverksskola för blindas kvinnor för budgetåret 1934/1935 beräkna ett reservationsanslag av 283,150 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 12 januari 1934 dagtecknad proposition (nr 47) under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag föreslagit riksdagen att

ej mindre besluta

dels att med utgången av juni 1935 nedlägga förskolan för blindas i Växjö; dels ock att från och med höstterminen 1935 upprätta en hantverksskola för blindas kvinnor, vilken skall förläggas till de genom nedläggandet av förskolan för blindas i Växjö ledigblivna lokalerna;

än även för budgetåret 1934/1935 bevilja

dels till ombyggnad av förskolans å Tomtebodas fastighet i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Th. Kellgren upprättade ritningar och kostnadsförslag samt till inredning m. m. ett reservationsanslag av 221,650 kronor;

dels ock till reparations- och ändringsarbeten å den för hantverksskolan i Växjö för blindas kvinnor avsedda fastigheten likaledes i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Th. Kellgren upprättade ritningar och kostnadsförslag samt till inredning m. m. ett reservationsanslag av 61,500 kronor.

Kungl. Maj:ts här förevarande förslag avser i första hand, att förskolan för blindas i Växjö skall nedläggas och dess elever överflyttas till förskolan vid institutet för blindas å Tomtebodas. Denna sammanslagning av de båda förskolorna, på vars möjlighet 1933 års riksdag riktade uppmärksamheten, finner riksdagen välmotiverad och ändamålsenlig, och riksdagen godkänner fördenskull Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Genom nedläggandet av förskolan i Växjö öppnas tillika möjligheter att genom disponerande av de ledigblivande lokalerna i Växjö på ett tillfredsställande sätt ordna frågan om statens övertagande av hantverksundervisningen för blindas kvinnor. Det framlagda förslaget om upprättande av en hantverksskola i Växjö för blindas kvinnor finner riksdagen i likhet med departementschefen innebära en ändamålsenlig och naturlig lösning av denna fråga, och riksdagen godkänner alltså förslaget jämväl i denna del.

För genomförandet av den ifrågasatta omorganisationen erfordras dels ombyggnad av förskolans å Tomtebodas fastighet, dels reparations- och ändringsarbeten å den för hantverksskolan i Växjö avsedda fastigheten. De för dessa arbeten framlagda ritningarna och kostnadsberäkningarna, vilka

sistnämnda sluta å respektive 221,650 kronor och 61,500 kronor, hava icke givit riksdagen anledning till erinran.

I anslutning till vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen ej mindre beslutat

dels att med utgången av juni 1935 nedlägga förskolan för blindade i Växjö;

dels ock att från och med höstterminen 1935 upprätta en hantverksskola för blindade kvinnor, vilken skall förläggas till de genom nedläggandet av förskolan för blindade i Växjö ledigblivna lokalerna;

än även för budgetåret 1934/1935 beviljat

dels till ombyggnad av förskolans å Tomtebodas fastighet i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Th. Kellgren upprättade ritningar och kostnadsförslag samt till inredning m. m. ett reservationsanslag av 221,650 kronor;

dels ock till reparations- och ändringsarbeten å den för hantverksskolan i Växjö för blindade kvinnor avsedda fastigheten likaledes i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Th. Kellgren upprättade ritningar och kostnadsförslag samt till inredning m. m. ett reservationsanslag av 61,500 kronor.

Beträffande sättet för tackande av de nu utav riksdagen anvisade anslagen anmäler riksdagen i annat sammanhang sina beslut.

Stockholm den 5 juni 1934.

Med undersätlig vördnad.
